

Remiss av förordning samt av föreskrifter om statligt stöd för bio-CCS genom omvänd auktion. Diarienummer 2323-206509

Bakgrund

Energimyndigheten har gått ut med en remiss gällande förordning samt föreskrifter om statligt stöd för bio-CCS genom omvänd auktion. Nedan följer Nordkalk AB:s synpunkter på remissförslagen.

Om Nordkalk och dess CO₂ utsläpp

Nordkalk AB tillverkar kalk vid två anläggningar i Sverige. Nordkalk AB i Köping och Kalkproduktions Storugns AB på Gotland (Här är man majoritetsägare av anläggningen).

Vid tillverkningen av kalk värms kalkstenen (CaCO₃) i en ugn vid en hög temperatur varvid koldioxid avgår och bränd kalk (CaO) bildas. Nuvarande bränsle som används för uppvärmning av ugnen är idag en blandning av fossila och biogena bränslen. För närvarande består bränslet av huvuddelen fossila bränslen men bolaget har för avsikt att om möjligt konvertera till enbart biogena bränslen.

Av koldioxiden som släpps ut vid tillverkningen kommer ca 20-40 % från bränslet och resterande från kalkstenen. Se tabell för omfattning av koldioxidutsläppen under år 2022 vid anläggningarna.

Tabell 1 tillverkning av bränd kalk och koldioxidutsläpp från kalktillverkning vid Nordkalks anläggningar i Sverige. Siffror anges i ton

Anläggning	Nordkalk AB Köpings anläggningen	Kalkproduktion Storugns AB, Storugns
Bränsle CO ₂ (ca kapacitet)	100 498 (120 000)	38 274 (ca 50 000)
CO ₂ från kalksten (ca kapacitet)	99 390 (120 000)	103 180 (130 000)
Summa CO ₂ utsläpp (ca kapacitet)	199 887 (240 000)	141 544 (180 000)

Som framgår av tabellen släpper båda anläggningarna ut runt 200 000 ton koldioxid vid maximal produktion varav ca 50 000 respektive 120 000 ton kommer från bränslet.

Anläggningarna omfattas av EU-ETS utsläppshandel och bolaget arbetar aktivt med att minska utsläppen genom optimeringar (energieffektivisering), genom att öka den biogena andelen samt utreda möjligheterna med koldioxidavskiljning för lagring, CCS, och användning, CCU. Då bolaget anläggningar tillsammans släpper ut upp emot 400 000 ton CO₂ är CCS eller CCU mycket intressant. Bland annat pågår ett försök med koldioxidinfångning vid anläggningen i Köping.

Synpunkter

Föreskriften 5 § - gränsen för att omfattas

Gränsen för stöd har satts till 50 000 ton koldioxid per år. Nordkalks majoritets ägda anläggning på Gotland släpper vid full produktion ut knappa 200 000 ton, där kan CCS-teknik komma att övervägas. För närvarande används delvis bränslen med fossilt ursprung, men i en framtid kan dessa bränslen komma att ersättas av bränslen med biogent ursprung, vilket skulle underlättas av att den biogena delen kan omfattas av stödet.

Förordningen 2 § omfattning av stödet

Av andra paragrafen framgår att lagrings- och transportkostnaden ska ingå i stödet. Nordkalks anläggningar ligger för visso vid hamn i Mälaren och i Östersjön, men då lämpliga geologiska lagringsplatser troligen kommer att ligga västerut sett från Sverige riskerar det att gynna verksamheter som logistiskt ligger väl placerade ex. nära en stor hamn och nära framtida geologiskt lager och missgynna verksamheter med sämre geografiskt läge. Ett scenario är att det torde gynna verksamheter i närheten av Göteborgstrakten.

Föreskriften § 10

Enligt föreskriften ska bestämning av den biogena koldioxidutsläppen ske genom mätning i rökgaserna.

Nordkalk föreslår en harmonisering mot regelverket enligt EU-ETS där en massbalans på ingående bränslen och råvaror och utgående produkter och avfall kan användas som övervakningsmetod för att fastställa utsläppen.

En sådan övervakningsmetod minskar även osäkerheten i redovisningen och underlättar rapporteringen. Den medger också att CO₂ av både biogent och icke biogent ursprung kan blandas och hanteras i samma logistiska system. Detta är viktigt för att undvika resurskrävande dubbelinvesteringar i system och utrustning.

Konsekvensanalysen

Vilka bolag som berörs av förslaget

I Energimyndighetens konsekvensanalys nämns ett antal aktörer som berörs av förslaget. Nordkalk vill erinra Energimyndigheten om att även Nordkalk har utsläpp av CO₂- i en omfattning att förslagen kring stöd för BIO-CCS berör dem.

Utformning av stödet - Omvänd auktion

Energimyndigheten har inte berört konsekvenserna av en omvänd auktion och inte heller resonerat om en alternativ utformning av stödet.

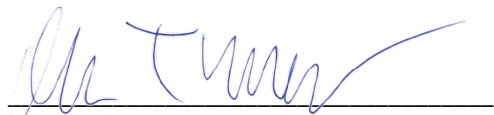
Nordkalk anser att förfarandet med omvänd auktion inte ger den förutsägbarhet som skulle erhållas om stödet i stället utformas på ett mer traditionellt sätt, exempelvis som industriklivet, klimatklivet är utformat.

En omvänd auktion riskerar att gynna stora aktörer, med stor kapacitet att ta fram erforderligt underlag och därvidlag missgynna mindre aktörer. Vidare kan det även gynna en viss typ av storskalig CCS-teknik som redan är utvecklad och därmed gå miste om en bredare teknikutveckling inom området.

Sammanfattningsvis finns risk för att utformningen omvänd auktion hämmar en sund bred teknikutveckling av CCS-teknik och missgynnar mindre aktörer till förmån för stora aktörer.

Utformning av stödet- mot CCS

Även om energimyndighetens uppdrag gått ut på att ta fram ett förslag som ska omfatta CCS, påpekar Nordkalk vikten av att ta fram ett stödsystem även för CCU.

Nordkalk AB

Ola Thuresson

Industrial Development Director